

عنوان مقاله:

تأثیر هنر ساسانی در نقشمایه های حیوانی کتاب کلز

محل انتشار:

فصلنامه جلوه هنر، دوره 9، شماره 2 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

فاطمه کاتب - دانشیار گروه پژوهش هنر دانشگاه الزهراء (س)، تهران، ایران

مرضیه تراجی - مربی گروه هنر و معماری دانشگاه گیلان، رشت، ایران

خلاصه مقاله:

نقوش ساسانی از طریق تجارت در کرانه های دریای مدیترانه و جنگ های صلیبی و همچنین تسلط اعراب مسلمان بر سرزمین های مسیحی به فرهنگ اروپا نفوذ کرد و بسیاری از نقشمایه های پارچه ها، ظروف و گچ بری ها به مسیحیت انتقال یافت. مسیحیان با توجه به مبانی دینی خود، نقشمایه ها را تبدیل به مضامین مذهبی نموده و کتب و نسخ مصور دینی را با آن ها آراستند. هنر کتاب آرایبی مسیحی پیوندی تنگاتنگ با هنر بیزانسی داشت و هنر بیزانس حاصل دستاوردهای فرهنگی و هنری رومی و ساسانی بود. نوشتن متون انجیل و ترویج مضامین دینی، راهبان مسیحی در دیرها را ترغیب به خلق آثاری با تزیینات فراوان و نمادهای انتزاعی نمود. شیوه جانور نگاری و نقش پردازی حیوانات تخیلی و روش های ترکیب بندی در پارچه های ابریشمین و ظروف سیمین ساسانی علاوه بر نشانه های زیبایی شناسانه، بیان انتزاعی به وجود آورد که به جهان مسیحیت نیز رخنه کرد. مسئله مورد طرح در پژوهش حاضر بر این نکته استوار است که هنر ساسانی باشکوه ترین دوران تاریخی قبل از اسلام در ایران بوده و تأثیرات سیاسی و اجتماعی باعث پیدایش و شکل گیری جهانی شدن هنر این دوران شده است و مضامین تخیل پردازانه آن توانسته با هنر انتزاعی مسیحی ارتباط معنایی برقرار کند. کتاب کلز یکی از نسخ مصور قرون وسطی می باشد که توسط راهبان آذین گری شده و حاوی روایات انجیل و مکاشفات یوحنا می باشد. این کتاب دارای تصاویری همچون جانوران ترکیبی، موجودات بالدار و پرندگان خیالی است که تأثیر هنر ساسانی در طراحی نقوش نسخه را اثبات می نمایند. هدف از این پژوهش بررسی تصویری و مفهومی نقوش جانوری موجود در کتاب کلز و تأثیرات هنر ساسانی در مصورسازی این نسخه است. روش تحقیق به روش توصیفی و تطبیقی است و اطلاعات آن نیز با مطالعات کتابخانه ای جمع آوری شده است. پرسش قابل طرح نیز در این نوشتار بر این قرار است که ویژگی نقشمایه های ساسانی چه بوده اند و چه تأثیراتی بر کتاب آرایبی نسخ مذهبی مسیحیت داشته اند. بایان دلایل این تأثیرگذاری ها، چگونگی راهیابی نقشمایه های ساسانی به جهان غرب نیز توضیح داده شده است.

کلمات کلیدی:

کلیدواژه: نقشمایه های ساسانی، هنر کتاب آرایبی مسیحیت، کتاب کلز

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1371979>

